

HOSPODAŘENÍ

S ODPADY A OBALY

V oblasti hospodaření s odpady a obaly se VÚV TGM, v. v. i., dlouhodobě zabývá řešením problematiky předcházení, vzniku a využití odpadů. Centrum pro hospodaření s odpady (CeHO) bylo založeno na základě rozhodnutí ministra životního prostředí dne 1. 9. 2001 jako součást VÚV TGM, v. v. i. Od svého vzniku zajišťuje odborné činnosti a výzkum v oblasti nakládání s odpady a také odbornou podporu Odboru odpadů Ministerstva životního prostředí.

VÚV
TGM

Hlavní směry činnosti

Oblast hlavních činností zajišťovaných v rámci VÚV TGM, v. v. i., se určitým způsobem v čase vyvíjela od zjišťování skutečných vlastností odpadů na základě laboratorních analýz a sledování celého procesu nakládání s odpady přes prosazování prevence vzniku a minimalizace odpadů až po podporu zavádění nových směrů vyplývajících z legislativních změn, nicméně hlavní směry stále platí.

Tyto hlavní směry jsou dány úkoly a cíli obsaženými v národní a evropské legislativě a byly rozpracovány do podoby strategických koncepcí, které se Česká republika zavázala plnit.

V OBLASTI HOSPODAŘENÍ S ODPADY A OBALY SE VÚV TGM, V. V. I., Z OBECNÉHO HLEDISKA PŘEDEVŠÍM ZABÝVÁ:

- předcházení vzniku odpadů,
- využívání odpadů jako druhotných surovin s maximalizací jejich recyklace,
- materiálně-energetické využívání odpadů,
- minimalizace skládkování,
- přechod na oběhové hospodářství.

Pro plnění strategií odpadového hospodářství monitorujeme skutečné vlastnosti odpadů, možnosti a dostupnost stávajících a nově vyvíjených technologií jak pro recyklaci, tak i pro materiálové a energetické využívání odpadů.

V rámci naší výzkumné činnosti byly zpracovány v minulosti některé dokumenty. Především to byl v roce 2013 analytický a návrhový dokument zpracovaný pro Odbor odpadů MŽP, který se následně stal základem pro tvorbu strategického dokumentu Program předcházení vzniku odpadů ČR schválený vládou ČR dne 27. října 2014 (Zpracování technických podkladů pro Program předcházení vzniku odpadů České republiky).

Součástí tohoto dokumentu byly návrhy hlavních tezí programu, realizovaná opatření související s problematikou předcházení vzniku odpadů, analýza vybraných odpadových toků a návrhy hlavních a dílčích cílů programu, opatření, indikátory a způsoby vyhodnocování programu.

Dále pak analýza materiálových toků odpadních elektrozařízení a možnosti navýšení jejich recyklace, využití a opětovného použití (analýza byla zpracována v letech 2013–2014) podrobně popsala materiálové toky odpadních elektrozařízení od místa jejich vzniku až po jejich konečné zpracování včetně vyhodnocení možností jejich využití. Získané informace zvýšily kvalitu a efektivitu výkonu státní správy v této oblasti.

Pro zvýšení vědomostní úrovně, osvojení a udržení potřebných znalostí v oblasti nakládání s odpady jako nástroje identifikace a řešení neoprávněného nakládání s odpady byly v rámci projektu Možnosti využití informací a zdrojů dat z oblasti nakládání s odpady jako nástroje identifikace a řešení neoprávněného nakládání s odpady (rok řešení 2012–2014) připraveny tři nástroje (pomůcky). Tyto nástroje sloužily pro zvýšení připravenosti bezpečnostních složek státu a tím i účinnosti zásahu Policie ČR a Hasičského záchranného sboru v případě podezření na neoprávněné nakládání s odpady nebo při mimořádné havarijní situaci.

Dále řešení projektu vymezilo i možnosti využití informací a zdrojů dat z oblasti nakládání s odpady.

Na základě požadavku Odboru odpadů MŽP byla vypracována analýza problematiky výkupu kovů jako zdroje druhotných surovin a způsobu předcházení vzniku odpadů Zpracování technických podkladů pro řešení problematiky sběru kovů v ČR.

Vzniklý dokument poskytl komplexní řešení k zajištění předcházení nelegálního nakládání s odpady a výkupu předmětů získaných protiprávně. Materiál byl podkladem pro novelu vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, která v roce 2015 vstoupila v platnost.

V RÁMCI VÝZKUMU JSOU VE VÚV TGM, V. V. I., ŘEŠENA TÉMATA, KTERÁ JE DÁLE MOŽNÉ CHARAKTERIZOVAT NÍŽE UVEDENÝMI HESLY:

Předcházení vzniku odpadů:

- identifikace trendů a nástrojů v oblasti předcházení vzniku odpadů, jejich prevence a minimalizace,
- vytváření a zavádění nástrojů k předcházení vzniku odpadů,
- vytváření informačních, propagačních, regulačních strategií pro konkrétní území/oblasti,
- analýza možností zapojení neziskových organizací, environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty,
- stanovení indikátorů, monitorovacích a vyhodnocovacích nástrojů pro konkrétní lokality.

Zvýšení efektivity využívání surovinové základny ČR:

- výzkum v oblasti produkce a nakládání s odpady,
- analýzy, hodnocení a charakterizace odpadů,
- ověřování skutečných vlastností odpadů a sledování celého procesu nakládání s odpady,
- zmapování výskytu vedlejších produktů spolu s výrobními a zpracovatelskými technologiemi,
- vytváření podmínek/podkladů pro nastavení rovných podmínek k posílení konkurenceschopnosti, surovinové nezávislosti a energetické bezpečnosti ČR,
- prosazování prevence vzniku a minimalizace množství odpadů a jejich nebezpečných vlastností,
- sledování nových směrů vyplývajících z legislativních změn.

Navýšení materiálového a energetického využití komunálních odpadů:

- monitorování a hodnocení složení a kvality komunálních odpadů ve smyslu kvality a čistoty jejich povinně separovaných složek,
- vývoj, aplikace a hodnocení metod pro nakládání s komunálními odpady,
- návrhy, realizace, zavádění separace dalších možných složek komunálního odpadu,
- vývoj inovativních způsobů nakládání s jednotlivými složkami komunálního odpadu a zbytkovým směsným komunálním odpadem,
- vytváření podpůrných mechanismů pro prosazování principů ochrany zdraví a životního prostředí v celém cyklu nakládání s komunálními odpady.

Snižování nebezpečných vlastností odpadů pro další materiálovou a energetickou využitelnost:

- výzkum nových přístupů pro zjišťování skutečných vlastností odpadů,
- vytváření podkladů a navrhování odpovídajících způsobů nakládání s odpady, vycházející ze znalosti skutečných vlastností odpadů, jejich úprav a stability,
- výzkum a vývoj technik, technologií a technologických postupů pro úpravu odpadů s cílem snižování nebezpečných vlastností pro další materiálovou či energetickou využitelnost.

Nebezpečné látky v životním prostředí:

- výzkum v oblasti nebezpečných odpadů včetně perzistentních organických polutantů,
- výzkum nových přístupů pro zjišťování skutečných vlastností odpadů,
- monitorování potenciálních zdrojů nebezpečných látek ve smyslu množství a rozsahu výskytu,
- výzkum metod snižování škodlivých látek v odpadech, včetně řešení otázek stabilizace.

CENTRUM PRO HOSPODAŘENÍ S ODPADY POSKYTUJE:

- výzkum v oblasti předcházení vzniku odpadů (návrh, vytváření a zavádění nástrojů k předcházení vzniku odpadů) pro konkrétní území/oblasti,
- výzkum v oblasti efektivity využívání surovinové základny (analýza, hodnocení a charakteristika skutečných vlastností odpadů, návrh vhodných zpracovatelských a výrobních technologií) pro konkrétní tok/druh odpadu,

- výzkum v oblasti komunálních odpadů (monitorování a hodnocení složení a kvality komunálních odpadů ve smyslu kvality a čistoty jejich povinně separovaných složek, návrhy, realizace, zavádění separace dalších možných složek komunálního odpadu) pro konkrétní oblast,
- výzkum v oblasti nebezpečných odpadů (analýza, hodnocení a charakteristika skutečných vlastností nebezpečných odpadů, návrh způsobu nakládání, úpravy či stabilizace),
- odbornou podporu.

KONTAKTY

Vedoucí Centra pro hospodaření s odpady
Ing. Dagmar Vološinová
tel.: 220 197 245, e-mail: dagmar.volosinova@vuv.cz

Vedoucí odboru technologie vody a odpadů
Ing. Miroslav Váňa
tel.: 220 197 371, e-mail: miroslav.vana@vuv.cz